

Cultura i Espectacles

La mort del filòsof de Dau al Set



Mor el filòsof i crític d'art Arnau Puig, artífex de la cohesió de pensament en el grup d'avantguarda Dau al Set, que va recuperar l'art innovador després de la guerra

El filòsof immortal

Jaume Vidal
BARCELONA

Hi ha homes, i grans homes. Com ara Arnau Puig, mort ahir després d'haver estat ingressat, fa uns dies, a la clínica Quirón a causa d'unes complicacions cardíacques que patia. La seva malaltia no li impedia, però, continuar la seva tasca de pensador, filòsof i crític d'art. La seva darrera aparició pública va ser als Espais Volart de la Fundació Vila Casas, el passat dia 3, en una conferència que va fer-hi amb motiu de l'expo-

sició de l'artista Guerrero Medina. I aquesta era la seva grandesa, amb 94 anys, malalt i amb la mort, el passat any, de la seva esposa, la coreògrafa Consol Villaubí, encara recent. Arnau Puig no parava. Va ser un esperit inquiet que sempre s'interrogava sobre tot.

Podria haver passat a la història per ser el pensador i l'articulador d'un discurs conceptual del grup Dau al Set, de què va ser membre fundador al costat de Tàpies, Ponç, Brossa, Tharrats i Cuixart, però no. No

es va aturar aquí, i va portar amb extrema humilitat pertànyer a un grup que va recuperar, després de la Guerra Civil, les avantguardes artístiques que havien estat difuminades per les forces feixistes.

Arnau Puig no només va recuperar la història, sinó que la va construir ell mateix. Com a pensador i crític d'art va estar sempre a l'avantguarda: quan els seus companys generacionals renegaven de les noves tendències, ell va estar sempre indagant amb tot el que eren noves pro-

postes creatives i de pensament. Va ser un jove que es feia gran sense perdre la capacitat de sorprendre's i conservant l'interès per

Era història del pensament i l'art català, però ho portava amb la més gran de les humilitats

tot el que era nou. En aquest sentit, en el món de l'art era una persona estimada pels seus companys, pels galeristes i pels artistes, i les seves aportacions, com a pou de saber que era, sempre van ser ben vingudes. Un coneixement que va compartir amb generositat i alegria amb un somriure un xic sorneguer i que es podia transformar en un personatge enfurismat quan parlava de temes d'injustícia, perquè va ser un home compromès amb la societat i amb el país.

Aquest compromís sempre va tenir en Puig un caràcter crític que, finalment, el va allunyar de partidismes concrets. En la darrera entrevista que va concedir, feta per Maria Palau en aquest diari, Puig deia: "Els d'ERC i els de Junts per Catalunya perden el temps amb qüestions de monarquia o de república, quan l'important són les qüestions socials. Error! Fins que no es resolguin les qüestions de monarquia o república no es podran resoldre les qüestions socials! Primer

L'APUNT

El gran savi transgeneracional

Lluís Lloret

A Arnau Puig i a mi ens separen 40 anys. Intel·lectualment, un abisme en què ell és dalt de tot. Personalment, no gaire cosa, perquè era un home amb característiques que el feien molt proper. La rialla generosa, puntuada amb dos traus de botó que algú en diria ulls; els darrers anys, rematada amb estossecs. La curiositat permanent i sempre jove que l'empenyia a treure el

nas a un recital de poesia urbana, al Sónar, a una exposició pictòrica, a una conferència acadèmica... Era un savi, però mai en feia ostentació. Valorava la feina dels altres. Sovint et feia sentir orgullós del que escrivies. I tenia aquella agràida facilitat d'anar teixint converses amb anècdotes personals sucoses, conceptes filosòfics, gramàtica popular i simpatia. Bon viatge.



Darrera entrevista que van fer a Arnau Puig i darrera conferència que va fer als Espais Volart. Amb el grup Dau al Set, conferenciant a l'UB i de broma amb Subirachs i Guinovart ■ JOSEP LOSADA / FUNDACIÓ VILA CASAS / ARXIU ESPAI SUBIRACHS

és l'estructura! A mi el que em sobta és que hi hagi tants catalans que vagin amb tant de compte per no ofendre. Però si els ofesos som nosaltres!" I hi afegia: "Jo era internacionalista. És després que m'he convertit. Si no es respecten els trets específics del teu indret, com vols respectar els trets dels altres indrets? El dia que ser català no sigui un estigma, em tornaré internacionalista. Què més voldria jo que ser internacionalista?" En aquesta entrevista, parlava del seu llegat, que oferia generosament i a què ha costat trobar una solució final.

On sí que tenien clares la seva vàlua i importància és a França. El govern francès li va lliurar, el 2017, la medalla d'oficial de l'Ordre de les Arts i les Lletres de la República Francesa. El pensador tenia una formació molt afrancesada. Després de llicenciar-se en filosofia a la Universitat de Barcelona, va marxar a França,

on, del 1956 al 1961, es va especialitzar en sociologia de la cultura i de l'art a la Universitat de la Sorbona (París), on va rebre fortes influències de l'existencialisme.

També va participar, juntament amb la resta de membres de Dau al Set, en la revista *Argol*, que va ser un experiment d'avantguarda de què només es va editar un número. La revista va ser fundada per Joan Ponç i Joan Brossa i l'editor era Enric Tormo i Freixes.

Amés de la crítica d'art, Puig va desenvolupar tasques docents. Va ser pro-

Era afable i somrient, però la injustícia l'energava i, aleshores, li canviava el rictus

fessor a la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona i de la Universitat Autònoma de Barcelona i també catedràtic d'estètica a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona. Així mateix, va ser director de l'Institut d'Història i Arqueologia del Consell Superior d'Investigacions Científiques a Roma i membre d'honor de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi.

Com a reconeixements, va rebre la Creu de Sant Jordi (1992), el premi de l'Associació Catalana de Crítics d'Art (2003) i la medalla al mèrit cultural de l'Ajuntament de Barcelona (2004).

La seva bibliografia és extensa i expressa la pluralitat d'interessos: *Els pros i els contres de la pintura abstracta* (1962), *El pensament artístic actual* (1967), *Escrits d'estètica. Filosofies* (1987), *De una filosofia de la itinerància. Acerca de un pensar nacido desde la existencia*

(2011), *Síntesis de los estilos arquitectónicos* (1962), *Història de l'art català. Del Renaixement al Barroc* (1970), *Les avantguardes artístiques catalanes* (1993) i *L'atzar en el camí del bosc. Una reflexió sobre Gaudí i la modernitat* (2007). També va escriure infinitat de textos per a catàlegs i va ser un excel·lent conferenciant i, sobretot, un gran divulgador del pensament i de l'art des de la premsa, especialment des dels diaris Avui i El Punt Avui i els seus suplementos.

També va col·laborar per revistes especialitzades. En aquests moments ho feia a les planes *Bonart* i *El mirador de les Arts*. El darrer article es va publicar el 20 de març en el setmanari *La República* amb el títol de *Fraga, política, dret i art informal*.

Fins al darrer moment, fidel a la recerca de la veritat per uns camins que només ell seguia. Un llegat que el fa un pensador immortal. ■

Mestre, amic i gran pensador

La vàlua humana i professional d'Arnau Puig va ser, ahir, reconeguda ràpidament amb comunicats i missatges a la xarxa. L'Espai Subirachs va lamentar la pèrdua i va enviar una divertida foto del mateix Subirachs acompanyat del filòsof i de l'artista Josep Guinovart. Tots tres lluint una barba postissa en una exposició celebrada a la Sala Parés el 1954.

El galerista Josep Canals va escriure la paraula *amic*, que es va repetir per les xarxes. Des de Twitter, lamentava la seva pèrdua el Centre Picasso d'Horta de Sant Joan. El president de la Generalitat Quim Torra el qualificava d'"una mirada sempre viva del món de la cultura catalana" i la consellera de Cultura, Mariàngela Vilallonga, lamentava: "Trobarem a faltar la seva veu lúcida, crítica." L'editorial Comanegra parlava de "pare intel·lectual". El poeta Carles Duarte el titllava d'"inspirador, inquiet, savi,

cordial": "Ens ha ajudat a mirar endins; ens ha ensenyat a obrir nous camins per a l'art i el pensament." El també filòsof Xavier Antich recordava que tenia "sempre una paraula sàvia als llavis". El director del MNAC, Pepe Serra, el qualificava de "referència im-mensa pel país" i recordava que Puig "deixa una obra enorme, fonamental, en els seus escrits". Laura Borràs, diputada del Congrés de Diputats, lamentava que "se'n va una veu lúcida i el pensament i la crítica perden un referent". Des del Conca, la seva presidenta, Vinyet Panyella, expressava "la tristesa per la mort de l'Arnau Puig, amic estimat i intel·lectual respectat". S'acomia-dava l'artista Enric Ansesa, i el periodista Víctor Fernández reconeixia, com tants altres col·legues, "el seu mestratge". També des de l'Espai Guinovart s'expressava la tristesa, i des del Macba es declaraven "colpits". ■